

Turap-2 2025

Begroting 2026

Wethouder Financiën
Paul Smeulders

17 september 2025

Turap-2 2025

- In de eerste tussentijdse rapportage (Turap-1): alleen financiële voortgang
- In de tweede tussentijdse rapportage (Turap-2) ook inzicht in:
 - voortgang ambities, doelen en inspanningen voor 2025
 - budgetoverhevelingen (terugblik 2024 en vooruitblik 2025)
 - voortgang investeringen
 - beheersing verbonden partijen
 - stand van zaken amendementen en moties (aangenomen bij Begroting 2025)

Turap-2 2025

- Het totaal aan financiële afwijkingen laat het volgende beeld zien:

	Begroting	Afwijking	Prognose	
	Stand Juli	Turap 2	Turap 2	
	2025			
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	1.053.581	4.863	1.058.444	N
Baten	1.025.816	18.257	1.044.073	V
Saldo lasten en baten	-27.765	13.394	-14.371	V
Toevoegingen aan reserves	53.142	3.400	56.542	N
Onttrekkingen aan reserves	88.271	1.278	89.549	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	35.129	-2.122	33.007	N
Prognose resultaat	7.364	11.272	18.636	V

- Alle afwijkingen op een rij: zie totaalbeeld in de Turap. Per programma vervolgens toegelicht
- Het verwachte voordeel voor de algemene reserve is meegenomen in de prognose van de weerstandsfactor in de Begroting 2026

Turap-2 2025 doorontwikkeling

Vier pilotprogramma's uit Begroting 2025 op nieuwe wijze verantwoord:

S01 Veiligheid
S05 Cultuur

S06 Participatie en armoedebestrijding
S10 Klimaat en energie

Ambitie uit Begroting 2025

Verantwoording in Turap 2025

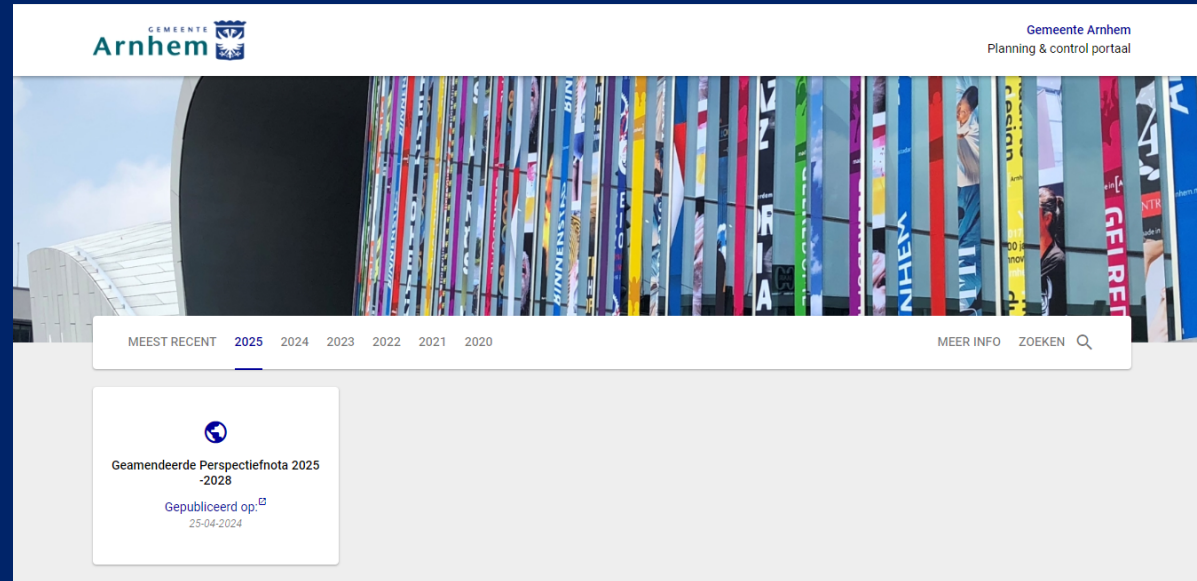
We willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen							
Doel	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?				
	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris	
1.1 Bij meer inwoners voorkomen we financiële problemen	1.1.1 We zorgen dat Arnhemmers met financiële vragen ons kunnen vinden	Wij voorkomen zo veel mogelijk dat inwoners geldzorgen en/of schulden krijgen. Inwoners kunnen in acht wijken terecht bij een Goed Geregeld Arnhem loket voor financiële ondersteuning. Zij verwijzen indien nodig actief door naar onze schuldhulpverlening. Via Rijnstad bieden wij ketenpartners de training "Alert op geldzorgen aan, zodat zij geldzorgen kunnen herkennen en bespreekbaar kunnen maken én bekend zijn met de Arnhemse routekaart. We bieden kinderen en jongeren financiële educatie in het onderwijs met als doel te voorkomen dat jongeren in de schulden belanden.	✓	✓	✓	✓	

*Doelen,
inspanningen en
toelichting uit
Begroting 2025*

Begroting Arnhem

Boekwerk Begroting

Website: portal financien.arnhem.nl

Filmpje met ambtelijke toelichting:
- De Begroting in het algemeen

Te bespreken

- Opbouw van de Begroting
- Financiële ontwikkelingen: waar staan we nu en hoe zijn we hier gekomen?
 - * aanloop naar de Perspectiefnota 2026-2029
 - * de Perspectiefnota
 - * de meicirculaire 2025
 - * besluitvorming Perspectiefnota
 - * de Begroting 2026
- Ontwikkeling van de (woon)lasten
- Zero based begroten en meetbare doelen
- Proces behandeling in de raad

Opbouw Begroting Arnhem

- Deel 1: Hoofdpijnen van beleid en financieel kader:
 - Hoofdpijnen van beleid
 - Ontwikkelingen in het financieel kader
- Deel 2: Beleidsbegroting
 - 13 begrotingsprogramma's waarin wijken zijn geïntegreerd (inspanningen)
 - Paragrafen
- Deel 3: Financiële begroting
 - Financiële tabellen
- Bijlagen

Waar staan we nu en hoe zijn we hier gekomen?

Naar de Perspectiefnota 2026-2029

In aanloop naar de PPN was het beeld:

- autonome financiële ontwikkelingen konden meerjarig van dekking worden voorzien, maar...
- weinig tot geen (structurele) ruimte voor dekking van voortzetting ingezet beleid of nieuwe ambities die we graag zouden zien

Perspectiefnota 2026-2029 en Turap-1 2025

En zo ontstond het volgende beeld in de Perspectiefnota 2026-2029:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Toevoeging (+) of onttrekking (-) aan de algemene reserve cf Begroting 2025	2.118	-6.555	4.488	344	2.247
Totaal financieel beeld	7.361	-4.612	2.532	-2.009	-3.350
Totaal na Perspectiefnota	9.479	-11.167	7.020	-1.665	-1.103
<i>Waarvan structureel</i>	<i>59.709</i>	<i>1.387</i>	<i>1.311</i>	<i>-5.290</i>	<i>-18</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-50.229</i>	<i>-12.554</i>	<i>5.709</i>	<i>3.625</i>	<i>-1.085</i>

Waarbij de weerstandsfactor er als volgt uit zag:

Financieel beeld 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Weerstandsfactor	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3

Waar staan we nu en hoe zijn we hier gekomen?

Toen kwam de meicirculaire 2025:

- structurele voordelen vanaf 2025 als gevolg van actualisatie maatstaven en indexatie IU Participatie en IU Beschermd Wonen
- opnieuw uitstel invoering nieuw verdeelmodel Beschermd Wonen
- (voornamelijk incidentele) middelen in het gemeentefonds voor oplopende kosten jeugdzorg (obv rapport commissie Van Ark)

Conclusie: in totaal € 18 miljoen extra structurele ruimte vanaf 2026 en € 27 miljoen extra incidentele ruimte voor periode 2026-2028 (raadsbrief 4 juni 2025)

Deze extra incidentele en structurele ruimte maakte het mogelijk om bij de behandeling van de Perspectiefnota een groot aantal moties aan te nemen die vragen om op diverse beleidsterreinen extra middelen in te zetten

Waar staan we nu: beeld Begroting 2026

Verwerking van de meicirculaire, de bij de PPN aangenomen moties en een (beperkt) aantal nieuwe financiële ontwikkelingen na de PPN leidt tot een structureel sluitende begroting in de jaren 2026, 2027 en 2029:

Financieel beeld 2026-2029	2026	2027	2028	2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Toevoeging (+) of onttrekking (-) aan de algemene reserve cf Begroting 2026	-1.967	4.090	-3.031	-3.403
<i>Waarvan structureel</i>	16.265	17.520	-3.953	2
<i>Waarvan incidenteel</i>	-18.232	-13.431	922	-3.405
Totaal Financieel beeld	0	0	0	0

Gisteren Prinsjesdag met de Miljoenennota:
wordt verwerkt in septembercirculaire → input voor informatiedossier nieuwe raad!

Financiële positie in Begroting 2026

De verhouding tussen benodigd en beschikbaar vermogen bepaalt de weerstandsfactor. Deze ligt in de jaren 2026-2028 op 1,5 en in 2029 op 1,4:

	2025	2026	2027	2028	2029
Weerstandsfactor	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4

Solvabiliteit alle jaren hoger dan streefcijfer van 14%:

Solvabiliteitsratio	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
	31%	27%	25%	26%	24%	26%

Stand bestemmingsreserves: € 207 mln in 2026 aflopend naar € 152 mln in 2029

Stand algemene reserve: € 76 mln in 2026 aflopend naar € 72 mln in 2029

Waar worden de middelen voor ingezet?

Moties bij PPN (1)

In deze Begroting 2026 zijn de (financiële) gevolgen van de volgende aangenomen moties verwerkt:

- 21M56 Kappen en dunnen bomen in begroting
- 25M87 Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen
- 25M89 Duurzame alternatieven voor reisbewegingen
- 25M90 Voortzetten beleid energietransitie
- 25M91 Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede
- 25M92 Eerlijker heffen (met concrete vertaling in de verordening afvalstoffenheffing)
- 25M93 Aanpak PrEP
- 25M94 Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad
- 25M95 Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen
- 25M97 Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem
- 25M98 Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders

Moties bij PPN (2)

In deze Begroting 2026 zijn de (financiële) gevolgen van de volgende aangenomen moties verwerkt:

- 25M102 Meedoen vanaf dag 1
- 25M104 Compensatie gestegen lasten cultuursector
- 25M106 Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw
- 25M107 Horecastewards
- 25M112g Arnhem op de kaart
- 25M113 In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein
- 25M115 Buurtconciërges
- 25M119 Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein
- 25M120 Ouderenbeleid uitvoeren
- 25M121 Gelijktrekken Gelrepas 67+

Moties bij PPN (3)

In deze Begroting 2026 zijn de (financiële) gevolgen van de volgende aangenomen moties verwerkt:

- 25M122 Verhuiscoach
- 25M123 Sportpark Schuytgraaf
- 25M124 Diervriendelijke beheersing rattenpopulatie
- 25M130 Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden
- 25M131 Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen
- 25M132 Extra capaciteit zorgfraude opsporen
- 25M136 Detailhandelsbeleid
- 25M138 Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar
- 25M142 Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud

Moties bij PPN (4)

In deze Begroting 2026 zijn de (financiële) gevolgen van de volgende aangenomen moties verwerkt:

- 25M144 Informatieveiligheid en privacy
- 25M145 Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren
- 25M156 Meer aandacht voor financiële weerbaarheid
- 25M157 Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten
- 25M158 Taalrijk opgroeien
- 25M160g Behoud Buurthuizen in Arnhem

Ontwikkeling (woon)lasten

In paragraaf Lokale heffingen:

- Uitgangspunten voor de begroting en tarieven toegelicht
- Diverse overzichten ontwikkeling lokale lastendruk opgenomen

Daaruit blijkt:

- Lastendruk stijgt in 2026 harder, maar neemt daarna af
- Oorzaak: hogere kosten taken inzameling/verwerking afval (door aanvullende kosten uit Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner en prijs/areaal ontwikkeling)
- Afvalstoffenheffing vanaf 2026 met drie tarieven (één-, twee- en meer dan drie persoonshuishoudens)
- Tarieven OZB berekend op basis van voorlopige waardeontwikkeling. Mogelijk in december bijstelling als waardeontwikkeling substantieel anders uitpakt

Zero based begroten

- In deze Begroting 2026 3 programma's zero based opgebouwd:
Participatie & armoedebestrijding
Klimaat & energie
Ruimtelijke ontwikkeling
- Jaarlijks 2/3 programma's, zodat over periode van 4 jaar de gehele Begroting vanaf nul is opgebouwd
- Sinds Begroting 2023 zijn nu 9 programma's zero based opgebouwd

Vervolg doorontwikkeling begroten en verantwoord

- In overleg met de auditcommissie was opdracht om minimaal 4 nieuwe programma's volgens de lijn van de pilotprogramma's uit de Begroting 2025 op te pakken
- Resultaat: we hebben alle programma's kunnen doorontwikkelen
 - per programma een voorblad (infographic) met het programma in één oogopslag
 - ambities, doelen en inspanningen in één overzichtelijk schema opgenomen
 - uniforme beschrijving van doelen in ER-vorm (groter, minder) en inspanningen in werkwoordsvorm: we zorgen voor, we ontwikkelen, enz.
 - betere koppeling van budgetten aan doelen
 - visuele weergave van de belangrijkste indicatoren met de ontwikkeling in de tijd
- Doorontwikkeling wordt regelmatig in auditcommissie besproken
- In najaar (raads)brede evaluatie

Proces Begroting 2026/Turap 2025 in de raad

Technische vragenmarkt	8-okt
Deadline indienen technische vragen	9-okt
Deadline beantwoording technische vragen	21-okt
Meningsvormende bespreking	22-okt
Deadline indienen moties & amendementen	31-okt
Bespreken moties & amendementen	5-nov
Besluitvorming	12-nov

Voor alle technische vragen over P&C-producten:
technischevragenraad@arnhem.nl

Bedankt voor uw aandacht